

Nr 304.

Av herr **Rydén** m. fl., i anledning av Kungl. Majts proposition med förslag till lag om allmän pensionsförsäkring m. m.

Ehuru det förslag till lösning av folkpensioneringsfrågan, som förelagts Riksdagen i Kungl. Majts proposition nr 126, grundats på de riktiga principerna om en hela folket omfattande försäkring, byggd i främsta rummet på invaliditetspensionering, samt förslaget genom enkelhet och klarhet i tekniskt avseende har betydande förtjänster, måste dock emot detsamma resas allvarliga anmärkningar med hänsyn till den synnerliga knappheten i de förmåner, som den allmänna pensionsförsäkringen enligt förslaget har att bjuda. I vida kretsar har det ock väckt den djupaste besvikelse, att, sedan man i snart 30 år väntat på lösningen av denna viktiga fråga, det förslag, som förelägges Riksdagen till lösning, dock icke synes vara ägnat att höja våra åldringars och invaliders ställning just mycket över den yttersta gränsen för mänsklig existensmöjlighet. Knappheten i den föreslagna pensioneringen har därför också på många håll föranlett yrkanden om uppskov med frågans slutliga avgörande, tills ett ekonomiskt mera tillfredsställande förslag kunde underställas Riksdagens prövning.

Ur dessa synpunkter har tanken på ett yrkande om avslag i år å det föreliggande pensioneringsförslaget helt visst en stark stämning för sig på många håll, även där man närmast beröres av pensionsfrågans lösning. Då emellertid förslaget, såsom förut framhållits, för Sveriges förhållanden bjuder en mera framkomlig väg än någon annan och en riktig stomme, på vilken man med god vilja kan bygga nödiga förbättringar, och då vi våga hysa den förhoppningen, att Riksdagen skall till den allvarligaste prövning upptaga yrkanden om sådana, ha vi här velat motionsvis framföra de ändringsförslag, vars antagande vi ansett vara närmast nödiga, därest den allmänna pensionsförsäkringen skall över huvud taget kunna betecknas som någorlunda tillfredsställande.

Följande ordningen i §§ av den föreslagna pensionslagen skola vi tillåta oss motivera de viktigaste ändringsyrkanden, vi härmed framställa.

Införande av en ny avgiftsklass.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skola alla avgiftspliktiga med en inkomst under 800 kronor erlägga en pensionsavgift av tre kronor, medan inkomsttagare i gruppen 800—1,199 kronor erlägga därutöver fem kronor och inkomsttagare av 1,200 kronor och mer erlägga tio kronor utöver grundavgiften. I lägsta avgiftsklassen skulle komma 881,600 män och 1,246,700 kvinnor, eller tillsammans 2,128,300 personer, medan de högre avgifterna skulle erläggas av sammanlagt 459,800 personer, 392,300 män och 67,500 kvinnor. Av hela antalet avgiftspliktiga skulle sålunda mera än $\frac{4}{5}$ stanna vid lägsta pensionen, ett förhållande, som synes mycket betänkligt.

Kommerskollegium har ock i sitt avgivna yttrande vänt sig emot denna disproportion mellan de olika klasserna och föreslagit införandet av en ny avgiftsklass för inkomsttagare mellan 500—799 kronor, samt en avgift för dessa av två kronor utöver grundavgiften.

Detta förslag synes oss välbetänkt ur flera synpunkter. Genom införande av denna avgiftsklass lyftas 592,000 personer (399,400 män och 192,600 kvinnor) ur den lägsta pensionsgruppen och erhålla möjlighet att bli delaktiga av den premie för ordentliga inbetalningar, som inneslutes i stadgandena i lagförslagets 6 § 3 mom. Införandet av denna nya avgiftsklass komme i främsta rummet landsbygdens befolkning jämte de kvinnliga arbetarne till del. Med det sjunkande penningvärdet komme värdet av denna bestämmelse för lägsta pensionsgruppen att i framtiden bli av allt större betydelse.

Den enda vägande invändning, som departementschefen gjort mot detta förslag, rör debiteringen och indrivningen av avgifterna samt svårigheterna med en ny inkomstgräns. Då inkomstgränsen 500 kronor emellertid finnes i bevillningsförordningen och tämligen undantagslöst i våra kommuner utgör den understa gränsen för den kommunala beskattningen, samt några avgörande hinder ej kunna anses möta för att tilläggsavgiften för den nya klassen debiteras och indrivs genom kommunernas försorg i likhet med vad som sker beträffande grundavgiften — ha vi ej kunnat finna departementschefens invändning mot den föreslagna nya klassen tillräckligt vägande för att avvisa en i och för sig nyttig och önskvärd förbättring. Vi ha därför i lagförslaget sökt inarbete erforderliga ändringar i här berört syfte. Givetvis utgå vi därvid

ifrån den förutsättningen, att kommunens bestyr med denna tilläggsavgifts indrivning ej innebär någon rubbning i dess skyldighet att ansvara allenast för grundavgiften.

Borttagande av förmögenhetsgränsen.

Åtskilliga röster inom Riksdagen ha redan höjts mot stadgandet i lagförslaget 5 §, att ägare av förmögenhet till ett värde av minst 6,000 kronor skall undantagas från avgiftsplikt och därmed ställas utanför försäkringen. Redan i och för sig ligger det något för tanken mindre tilltalande däri, att en »allmän pensionsförsäkring» helt utelämnar stora medborgaregrupper. Kravet att »alla skola vara med», både rik och fattig, bottnar helt säkert i en riktig uppfattning av folkpensioneringens idé. Och undantag härifrån böra göras endast såvida detta betingas av hänsynen till viktiga andra intressen. Ett sådant har åldersförsäkringskommittén och Kungl. Maj:t funnit i den omständigheten, att allas medtagande på samma villkor skulle medföra ett faktiskt betungande av försäkringsfonden till förfång för de fattigaste klasserna. Och en sådan anordning har givetvis icke kunnat tillstyrkas.

Annorlunda ställer sig emellertid frågan, om man utgår från grundsatsen att för de mera välsituerade samhällsklasserna även avgiftspensionen göres beroende av behovet. Flera förslag ha också redan i Riksdagen framkommit, som tagit sikte på denna princip och följaktligen räknat med en inkomstgräns, över vilken även avgiftspensionerna skulle bortfalla. Flertalet hittills framkomna förslag i detta avseende lida emellertid av det bestämda felet, att de föreslå en tvär inkomstgräns, som i åtskilliga fall kommer att synas obillig. Vida bättre synes då vara att göra övergången från full avgiftspension till dess fullständiga upphörande mjukare genom införandet av en fallande skala vid denna övergång. Vi ha trott oss finna en lämplig sådan i nedanstående anordning:

För alla inkomster intill 1,100 kronor utgår avgiftspensionen oavkortad. Därefter utgår den med följande del av hel pension:

För inkomst av minst	1,100	kronor	men ej	1,200	kronor	90 %
»	»	»	»	1,200	»	80 %
»	»	»	»	1,300	»	70 %
»	»	»	»	1,400	»	60 %
»	»	»	»	1,500	»	50 %

För inkomst av minst 1,600 kronor men ej 1,700 kronor	40 %
» » » » 1,700 » » » 1,800 »	30 %
» » » » 1,800 » » » 1,900 »	20 %
» » » » 1,900 » » » 2,000 »	10 %

För inkomst över 2,000 kronor utgår ingen pension.

Genom denna anordning vunnas den efter många tanke avsevärda fördelen, att innehavarna av så pass ringa förmögenheter som 6,000 kronor komme med i pensioneringen. Medtagandet av klasserna över den föreslagna förmögenhetsgränsen skulle på detta sätt ej heller bli någon börda för pensioneringen i dess helhet, snarare i någon mån motsatsen.

De enda, som skulle kunna göra några invändningar mot vårt förslag, äro de relativt välsituerade klasserna, ur synpunkten att de icke annat än under vissa förhållanden skulle erhålla valuta för sina ålagda inbetalningar. Men även dessa böra kunna godtaga en sådan ordning utan stora betänkligheter. Erfarenheten lär oss, att enskildas ekonomiska ställning kan växla. Förmögenheter kunna smälta samman eller försvinna, och det kan även för de i dag ekonomiskt välsituerade kännas som en trygghet att genom delaktighet i den allmänna pensionsförsäkringen under alla livets skiften äga en liten garanti mot nedsjunkande i den yttersta fattigdom. Behöver försäkringen ej uttagas, så bör det ej heller kännas alltför påkostande att genom erläggande av denna relativt obetydande riskpremie ha bidragit till stödjande av en stor och viktig samhällsangelägenhet.

Vi föreslå därför borttagande ur lagförslagets 5 § av stadgandet om en förmögenhetsgräns samt i 6 § den skala för övergång i fråga om avgiftspensionens upphörande, som här ovan omförmäls.

Inkomst under 100 kronor räknas som obefintlig vid bestämmande av pensionstillägget.

En bland de allmännare invändningar, som gjorts mot Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag, avser det sakförhållandet, att varje inkomst, den må vara hur liten som helst, skall föranleda avdrag å pensionstillägget. Ett fullständigt borttagande av dessa avdragsbestämmelser skulle föranleda så stora kostnader för pensioneringen, att detsamma ur den synpunkten icke kan ifrågasättas. Emellertid synes det dock bra obilligt, att även den allra minsta lilla egen inkomst skall medföra minskning i pensionstillägget, och vi vilja därför föreslå, att åtminstone små-

inkomsterna under 100 kronor vid bestämmande av pensionstillägget räknas såsom obefintliga.

Ett bifall till denna vår framställning skulle föranleda de ändringar i 6 och 7 §§, som vi här nedan förslagsvis vidtagit.

Pensionstillägg för barn.

Till ålderdomsförsäkringskommitténs betänkande fogade kommittéledamoten herr Branting en reservation, vari föreslogs att för änklings, änka eller ogift kvinna med minderåriga barn under 15 år i vissa fall pensionstillägget skulle kunna höjas med ett belopp av högst 75 kronor för varje sådant barn. Tillägget skulle enligt reservantens förslag utgå även om varaktig oförmåga till arbete ej vore för handen.

Huvudskälen för reservantens hemställan anföras å sid. 97 i den kungl. propositionen, däri bland annat med all rätt framhålles, att en änka eller ogift moder (och likaså änklings) med barn på visst sätt, även när arbetsförhet i övrigt är för handen, utan tvivel är invalid i den mening, att en del av hennes arbetskraft måste avses för barnets vård och uppehälle. Denna synpunkt hade ock gjorts gällande redan av nya arbetarförsäkringskommittén i 1890-talets början och hade upptagits i så väl 1895 som 1898 års regeringspropositioner. Det skulle vara ett steg tillbaka, om man nu släppte denna del av invaliditetsfrågan ur sikte.

Denna av herr Branting framförda uppfattning har också vunnit starkt understöd från många håll. Redan kommittémajoriteten uttalar otvetydigt sina sympatier för barnpensioneringstanken, men avstår av finansiella skäl från att väcka förslag om saken. En rad av myndigheter — däribland tre länsstyrelser och ett flertal kommuner — ansluter sig också till reservationen.

Regeringen beskär emellertid i sin proposition reservantens förslag i två viktiga avseenden. Den sänker sålunda pensionstilläggets maximum från 75 till 60 kronor för varje barn och, vad värre är, den utestänger från åtnjutande av tillägget i fråga alla i lagens mening *icke invalida* änklings, änkor och ogifta mödrar. Därmed vinner visserligen regeringen en avsevärd nedsättning i det allmännas kostnader för pensioneringen, men det är uppenbart att därmed också hela detta förslag så väsentligt förlorat i omfattning, att det vore i hög grad beklagligt, om gehör ej skulle kunna vinnas för yrkandet om bifall till reservantens förslag. Man bör dock betänka, att här gäller det mången gång de

mest ömmande förhållanden, som över huvud taget kunna förekomma, och att det här är fråga om — som reservanten yttrar — att bringa hjälp »ej blott åt dem, som ha sitt arbetsliv bakom sig, utan också samtidigt tänka på den generation, som kommer».

Då vi i allo måste ansluta oss till herr Brantings reservation i denna punkt, ha vi i vår motion omarbetat lagförslaget 6 och 33 §§ i syfte att få lagen i berörda avseende förbättrad.

Den nuvarande generationen.

I övergångsbestämmelserna har det föreliggande lagförslaget emellertid sin kanhända allra ömtåligaste punkt. Det sätt, på vilket den nuvarande generationen ser sina förhoppningar om att komma i åtnjutande av folkpensioneringens fördelar uppfyllda, faller för mången det avgörande omdömet om hela detta förslag.

Ålderdomsförsäkringskommitténs majoritet kom i detta avseende med ett förslag, som måste vara ägnat att skapa en djupgående folkstämning mot det hela. Den föreslog att från all delaktighet i pensioneringen skulle uteslutas ej blott hela den generation, som överskridit 67-års-åldern, utan även den stora armé av för sitt oberoende kämpande invalider, som befann sig i åldrarna 15—67 år. På detta sätt nådde kommittémajoriteten det häpnadsväckande resultatet, att folkpensioneringens första år ej ens skulle kräva så stora uppoffringar från det allmännas sida som den förutvarande årliga avsättningen till arbetarförsäkringsfonden.

Denna hårda njugghet mot hela den generation, som dock sett folkpensioneringstanken födas, som vid tullsystemets genomtrufande mottagit de kungliga löftena om »varaktiga förmåner» för de fattiga klasserna, och som själv varit med om att i snart två årtionden sträva tillsamman medel till en arbetarförsäkringsfond, denna njugghet skulle för hela kommittéförslagets ställning inför den allmänna meningen i vårt land ha blivit ödesdiger, därest icke betänkandet åtföljts av en reservation, som åtminstone kunde väcka några förhoppningar om en rättfärdigare lösning. Regeringen har också funnit de för herr Brantings reservation anförda skälen så pass övertygande, att den i viktiga avseenden gått densamma till mötes. Sålunda finna vi, att regeringspropositionen utvidgar understödsrätten till sådana invalider i åldern 15—60 år, som ej åtnjuta full försörjning av fattigvården, välgörenhetsinrättningar eller enskilda.

Helt säkert har herr Branting rätt, när han i sin reservation framhåller, att de av kommittén föreslagna beskärningarna av försäkringens omfattning ej blott vore ägnade att verka förstämmande, utan lätt kunde framkalla ett motstånd, som bleve ödesdigert för hela förslaget. Föredragande departementschefen uttalar sig också för nödvändigheten av en »ökad effektivitet av försäkringen från början». Därmed vunnos ock, att försäkringen komme att uppbäras »av en starkare folkstämning och det nya stora steget på socialförsäkringens väg bleve kraftigare markerat».

Ur dessa synpunkter måste vi emellertid bestämt framhålla, att ej heller regeringspropositionen trots dess förbättring av kommittéförslaget, kan betecknas som tillfredställande. Även detta förslag utesluter icke blott generationen över 67 år, utan även den stora gruppen av invalider, mellan 60 och 67 år — en beskärning även den av försäkringens omfattning, som är ägnad att i hög grad förtaga den stora reformen en viktig del av dess betydelse. Vi se oss också därför nödsakade att här framföra åtskilliga ändringsförslag, som enligt vår uppfattning böra genomföras, därest den allmänna pensionsförsäkringen skall kunna för stora folklager framstå såsom en antaglig lösning av denna livligt efterlängtade och alltför länge undanskjutna reform.

Beträffande *generationen 15—67 år* föreslå vi sålunda, att alla invalider erhålla understöd enligt 33 §, så vida de ej åtnjuta full försörjning av fattigvården, välgörenhetsinrättningar eller sådana enligt fattigvårdsförordningen försörjningspliktiga enskilda, i vilkas taxering under år 1913 ingått en inkomst av minst 2,000 kronor eller inberäknats en förmögenhet av minst 2,000 kronor. Att vi i vår motion medtaga även sådana invalider, som åtnjuta full försörjning av enskilda över den här föreslagna inkomst- och förmögenhetsgränsen beror därpå, att till vår kännedom kommit talrika fall, då det skulle vara en verklig orättvisa, att från understöd för all framtid utestänga invalider, som genom t. ex. de yttersta ansträngningar av en fattig anhörig hittills kunnat försörjas utan hjälp av fattigvården, men som ohjälpligt skulle falla densamma till last, därest lagen även i fortsättningen skulle ställa dem utanför allt understöd.

Därjämte måste vi även finna rättvisan bjuda, att *generationen över 67 år* ej alldeles uteglömmes, när nu en allmän pensionsförsäkring ordnas för de övriga åldersgrupperna. I detta fall gäller det visserligen betydande utgifter, men utgifter som äro mycket snart övergående. För dessa åldrar föreslå vi ett understöd enligt 33 § åt envar invalid, som ej åtnjuter full försörjning av fattigvård, välgörenhetsinrättningar eller

enskilda. I de högsta åldersgrupperna beror ju invaliditeten till överväldigande del på ålderdomsskröplighet; understöden komma därför att utgå under en relativt kortare tid. Även den generation, som nu hör till de bortgående, har — det får man aldrig glömma — sin stora andel i skapandet av de värden, som skola betala pensioneringen för yngre släktled, och våra utslitna åldringar ha förtjänat en något ljusare lott än att alldeles uteslutas, då finansieringen vid närmare övervägande dock icke erbjuder oöverstigliga svårigheter.

Försäkringsböcker.

Regeringens lagförslag upptager inga bestämmelser om att de till den allmänna pensionsförsäkringen avgiftspliktiga skola efter den första avgiftens erläggande erhålla försäkringsbrev eller något annat yttre uttryck för de förmåner, som genom inträdandet i de försäkrades krets tillkommer dem. Ehuru stadgandet om ett sådant visst inte hör till de större önskanen, som här gjorts till föremål för framställning, saknar det dock icke sin stora folkpsykologiska betydelse, att envar försäkrad erhåller ett dokument, som på ett mera officiellt sätt utmärker, att de ökade avgifterna å debetsedlarna motsvaras av en tillkommen särskild rättighet, som måste framstå såsom värdefull.

Vi ha därför tänkt oss, att envar försäkrad skulle efter första avgiftens erläggande erhålla en av pensionsstyrelsen utfärdad försäkringsbok, upptagande utom den försäkrades namn och nummer i pensionsmatrikeln, avtryck av pensionslagen jämte möjligen några anvisningar från pensionsmyndigheternas sida.

Anordnades försäkringsboken därjämte sålunda, att densamma lämnade förvaringsrum för avgiftskvitton, så fyllde den vid sidan av sin rent ideella uppgift även en praktisk sådan.

Vi vilja därför föreslå, att på lämpligt ställe i lagen inflyter en bestämmelse av ungefär den lydelse, som här nedan angives.

Övriga yrkanden.

Under överläggningarna angående folkpensioneringsförslaget hava åtskilliga förslag framkommit, som tvivelsutan äro högst beaktansvärda. Sådana äro exempelvis kraven på att något pensionstillägg må kunna utgå även vid inkomster något över de nu föreslagna maximigränserna på 300, resp. 250 kr., vidare frågan om hustrurnas möjlighet att erhålla

en mera tryggad ställning, kvinnornas likställighet med männen i fråga om pensionstilläggens storlek, änkors rätt att vid mannens frånfälle erhålla något av den avgiftspension, för vilken han måhända gjort avsevärda inbetalningar o. s. v.

Ehuru vi livligt behjärta rättmätigheten i åtskilligt, som sålunda framkommit, ha vi dock här nu av kostnadshänsyn måst inskränka oss till allenast sådana ändringsförslag, som synts oss *allra nödvändigast*, överlämnande åt kommande riksdagar att vidtaga övriga ändringar, som vid den stora frågans första framförande ej kunnat skjutas i förgrunden.

I två viktiga avseenden skulle vi emellertid nu ha föreslagit positiva ändringar, därest det varit oss möjligt att utforma definitiva förslag. Vi syfta härmed på *arbetsgivarbidragen* samt på *åtgärder till förebyggande av invaliditet*.

Det principiellt riktiga i att arbetsgivarne bidra till sina arbetares försäkring, synes oss ofrånkomligt. Detta är ock av många arbetsgivare redan erkänt, i det att åtskilliga arbetsgivare frivilligt avsatt pensionsfonder eller på annat sätt sørjt för sina arbetares pensionering. Det nu föreliggande lagförslaget är ägnat att hos arbetsgivarne minska intresset för sådana speciella omsorger, var och en om sina arbetare, vilket måste anses i hög grad betänkligt. Det har för oss framstått som en viktig angelägenhet, att bestämmelser om arbetsgivares bidragsplikt på lämpligt sätt inarbetades i lagen. Emellertid hava försök att nu i lagform utarbeta sådana föreskrifter stött på så stora svårigheter, att vi, under bestämt fasthållande av vår uppfattning i sakfrågan, stannat vid att föreslå Riksdagen att begära Kungl. Maj:ts medverkan för att få lagen i detta avseende kompletterad.

Det andra av oss förordade önskemålet — bestämmelser till förebyggande av invaliditet — är i och för sig mycket betydelsefullt. En mängd myndigheter ha ock uttalat sig för åtgärder i denna riktning. Då vi emellertid ej nu framställa yrkande om omedelbart införande i lagen av föreskrifter i detta syfte, beror detta — förutom på svårigheterna för enskilda motionärer att utforma sådana — på vår uppfattning, att åtgärder i detta hänseende kräva som underlag en *obligatorisk sjukförsäkring*, därest fulla gagnet av de förebyggande strävandena skall vinnas.

Införandet av en obligatorisk sjukförsäkring i vårt land måste efter pensionsförsäkringens genomförande framstå såsom ett absolut trängande krav, som skyndsammast möjligt måste tillgodoses, och civilministern har ju också ställt i utsikt, att frågan skall kunna under de närmaste åren framföras till Riksdagens prövning. Det synes oss alldeles nöd-

vändigt, att åtgärder till förebyggande av invaliditet i sammanhang härmed också genomföras.

Vår motion i denna del utmynnar därför i ett skrivelseförslag på sätt nedan hemställles.

Vad slutligen beträffar finansieringen av de ökade utgifter för pensioneringen, vilka skulle bli en följd av ett bifall till här framförda ändringsförslag, skola vi senare avgiva en utförligare framställning. Här må endast nämnas, att dessa ökade utgifter enligt vår mening böra bestridas dels genom en lämplig höjning av inkomst- och förmögenhetsskatten, och dels — i vad angår kostnaderna för medtagande av de äldsta åldersklasserna — genom en *tillfällig*, direkt skatt, lagd på de allra största förmögenheterna.

På grund av vad ovan anförts tillåta vi oss sålunda vördsamt föreslå,

a) att Riksdagen ville antaga följande ändrade lydelse av Kungl. Maj:ts förslag till lag om allmän pensionsförsäkring:

4 §.

Envar avgiftspliktig skall som pensionsavgift erlägga en grundavgift av tre kronor. Därutöver skall avgiftspliktig erlägga tilläggsavgifter i följande fall:

a) om i hans taxering under året enligt gällande förordning om beviljning av fast egendom samt av inkomst ingår inkomst av minst 500 kronor samt han ej enligt b) och c) här nedan har att erlägga högre tilläggsavgift, en avgift av två kronor;

b) om i hans taxering under året enligt gällande förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt ingår inkomst av minst 800 kronor men ej 1,200 kronor, en avgift av fem kronor;

c) om i hans taxering under året enligt sist sagda förordning ingår inkomst av 1,200 kronor eller mera, en avgift av tio kronor.

5 §.

Pensionsavgift erlägges — — — — varaktigt oförmögen.

Från avgiftsplikt undantages jämväl

dels

- a) ordinarie innehavare av tjänst — — — — äger tillämpning;
 b) delägare — — — — pensionskassa;
 c) ordinarie innehavare av prästerlig tjänst; *dels ock* hustru till så-
 lunda undantagen person.

I övrigt — — — — — enligt denna lag.

6 §.

Pensions årliga belopp utgör trettio procent av de erlagda pensions-
 avgifternas sammanlagda belopp, då pensionstagares årsinkomst ej upp-
 går till 1,100 kronor. Därest pensionstagares årsinkomst uppgår till
 1,100 kronor men icke 2,000 kronor, avgår pensionen med följande del
 av hela pensionen:

för inkomst av minst	1,100	men ej	1,200	kronor	90	%,	
»	»	»	1,200	»	»	80	%,
»	»	»	1,300	»	»	70	%,
»	»	»	1,400	»	»	60	%,
»	»	»	1,500	»	»	50	%,
»	»	»	1,600	»	»	40	%,
»	»	»	1,700	»	»	30	%,
»	»	»	1,800	»	»	20	%,
»	»	»	1,900	»	»	10	%.

Uppgår pensionstagares årsinkomst till 2,000 kronor eller mera,
 utgår ingen pension.

Därjämte utgår av allmänna medel ett tillägg till pension för pen-
 sionstagare, som är till arbete varaktigt oförmögen och vilkens årsinkomst
 ej uppgår för man till 300 och för kvinna till 250 kronor, dock att
 härvid mindre inkomster än 100 kronor räknas såsom obefintliga.

Pensionstillägget utgör för år räknat i fråga om pensionstagare,
 som ej åtnjuter någon inkomst, för man 150 och för kvinna 125 kronor
 och i fråga om pensionstagare, som åtnjuter inkomst av 100 kronor
 eller därutöver, nämnda pensionstillägg med avdrag av halva årsin-
 komsten. För varje år, för vilket endera av de i 4 § stadgade pensions-
 avgifter av fem, åtta eller tretton kronor blivit erlagd, höjes pensions-
 beloppet med en procent.

För änklings, änka eller annan ogift kvinna, som har att försörja
 ett eller flera egna barn under femton år, ökas pensionen, därest års-
 inkomsten ej uppgår till 300 kronor för man och 250 kronor för kvinna

jämte 150 kronor för varje barn, med särskilt pensionstillägg för barnen. Beloppet av sådant pensionstillägg utgör 75 kronor för varje barn, där årsinkomsten ej överstiger 300 kronor för man och 250 kronor för kvinna, samt, där årsinkomsten överstiger nämnda belopp, 75 kronor för varje barn med avdrag av hälften av det belopp, varmed årsinkomsten överstiger 300 kronor för man och 250 kronor för kvinna.

7 §.

Årsinkomst, som i 6 § avses, utgör, med det undantag samma § stadgar, all den inkomst av fast egendom, kapital eller arbete, som någon skäligen kan antagas komma att tillsvidare årligen åtnjuta utöver den pension honom enligt denna lag tillkommer.

Där inkomst — — — — — finnas tillgängliga.

I fråga om äkta makar — — — — — sammanlagda årsinkomst.

14 §.

Den grundavgift av tre kronor om året, som skall av envar avgiftspliktig erläggas, ävensom den tilläggsavgift av två kronor, som omförmäles i 4 § a), uppbäres av den kommun, där den avgiftspliktige är mantalsskriven. Uppbörden ombesörjes av den myndighet inom kommunen, som förrättar uppbörden av kommunalutskylderna.

De pensionsavgifter — — — — — kronoutskylderna.

Där så — — — — — kronouppbörden.

33 §.

Den, som — — — — — är i 6 § stadgat.

Änkling, änka eller annan ogift kvinna, som har att försörja ett eller flera egna barn under femton år, äger erhålla understöd under villkor och med belopp, som i 6 § är stadgat angående pensionstillägg för barn.

Beträffande — — — — — pensions utbetalande.

Övergångsbestämmelser.

37 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1914; dock att rätt till understöd enligt 33 § ej tillkommer den, som då fyllt 67 år och åtnjuter full försörjning av fattigvården, välgörenhetsinrättningar eller av enskilda, ej heller den som då fyllt femton men icke sextiosju år och

är till arbete varaktigt oförmögen samt åtnjuter full försörjning av fattigvården, välgörenhetsinrättningar eller av sådana enligt förordningen angående fattigvården försörjningspliktiga enskilda, i vilkas taxering under år 1913 enligt gällande förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt ingått en inkomst av minst 2,000 kronor eller inberäknats en förmögenhet av 20,000 kronor eller mera;

b) att Riksdagen måtte på lämpligt ställe i lagen införa en bestämmelse av ungefär följande lydelse:

Av pensionsstyrelsen utfärdad försäkringsbok, vartill formulär fastställes av Kungl. Maj:t, skall efter inbetalandet av första pensionsavgiften kostnadsfritt tillställas envar avgiftspliktig;

c) att Riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och därpå grundat förslag till sådana bestämmelser i lagen om allmän pensionsförsäkring, varigenom arbetsgivares skyldighet att med skäligt belopp bidra till sina arbetares pensionering på ett lämpligt sätt regleras; samt

d) att Riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa utredning om lämpligaste sättet för att i samband med införande av en obligatorisk sjukförsäkring komplettera den allmänna pensionsförsäkringen med åtgärder till förebyggande av invaliditet, samt därefter för Riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen må föranleda.

Slutligen få vi hemställa till vederbörande utskott att, därest ändringar i den av oss föreslagna lagtexten skulle befinnas önskvärda eller nödiga, sådana måtte av utskottet föreslås, likasom vi härmed, om för uppnåendet av syftet med våra här gjorda yrkanden skulle påfordras andra ändringar i lagförslaget än de här påyrkade, hava velat framställa motion även i dessa avseenden.

Stockholm den 12 mars 1913.

Värner Rydén.

Rickard Sandler.

Bernh. Eriksson.

F. W. Thorsson.

Nils Persson.

A. J. Christierson.

Viktor Larsson.

Herm. Lindqvist.

Sven Linders.

J. A. Ingvarsson.